

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/19308,Walesa-Lech.html>
2023-09-26, 08:51

Wałęsa Lech

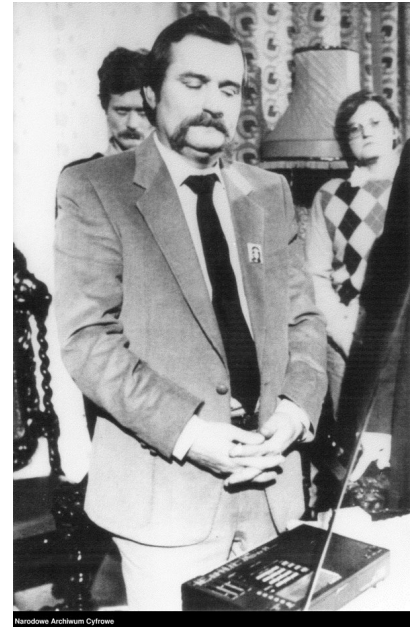
Lech Wałęsa, ur. 29 IX 1943 w Popowie k. Lipna. Ukończył ZSZ w Lipnie (1961).

1961–1967 elektryk w Państwowym Ośrodku Maszynowym w Łochocinie i Leniach Wielkich, 1963–1965 zasadnicza służba wojskowa, 1967–1976 elektryk w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, zwolniony z pracy za krytykę dyrekcji i związków zawodowych.

W XII 1970 członek stoczniewego KS, 19 XII 1970 zatrzymany, przetrzymywany w KW MO w Gdańsku, po 4 dniach zwolniony. 25 I 1971 jeden z delegatów załogi SG na spotkanie z I sekretarzem KC PZPR Edwardem Gierkiem. 1976–1979 pracownik Gdańskich Zakładów Mechanizacji Budownictwa ZREMB, zwolniony. 1979–1980 zatrudniony w Zakładzie Robót Elektrycznych Elektromontaż w Gdańsku. Od 1978 w WZZ Wybrzeża, m.in. kolporter prasy niezależnej, od II 1979 w redakcji niezależnego pisma „Robotnik Wybrzeża”, współpracownik KSS KOR. Wielokrotnie zatrzymywany, karany przez kolegia ds. wykroczeń grzywnami, m.in. za udział w obchodach 11 XI i rocznicy Grudnia'70.

Po rozpoczęciu 14 VIII 1980 strajku w SG stanął na jego czele, prowadził w imieniu powołanego 16 VIII 1980 MKS negocjacje z delegacją rządową; sygnatariusz [Porozumień Sierpniowych](#); od IX 1980 w „S”, przewodniczący KKP; przewodniczący KZ w SG, w VII 1981 delegat na I WZD Regionu Gdańskiego, przewodniczący ZR, IX/X 1981 delegat na I KZD, od 2 X 1981 przewodniczący KK „S”. Po kryzysie bydgoskim podjął decyzję o zawarciu tzw. ugody warszawskiej.

Po 13 XII 1981 zatrzymany, przetrzymywany w ośrodkach rządowych w Chylicach i Otwocku pod Warszawą, namawiany do podjęcia współpracy z władzami, po odmowie otrzymał z datą 26 I 1982 decyzję o internowaniu, 11 V 1982

Lech Wałęsa, zbiory NAC

Data urodzenia 29-09-1943

przewieziony do ośrodka rządowego w Arłamowie, zwolniony 14 XI 1982; powrócił do pracy w SG, gdzie do 1990 pracował na stanowisku elektryka, przez władze traktowany jako osoba prywatna. 5 X 1983 laureat Pokojowej Nagrody Nobla, co umocniło jego pozycję w środowiskach podziemnej „S” i zwiększyło popularność w społeczeństwie. Utrzymywał kontakty z TKK i in. ośrodkami podziemnej „S”, równocześnie spotykał się z zachodnimi dyplomatami, udzielał wielu wywiadów prasie światowej, podtrzymywał zainteresowanie sytuacją i łamaniem praw człowieka w Polsce. W 1983 i 1987 podczas pielgrzymek Jana Pawła II do Polski przyjmowany na prywatnych audiencjach.

30 IX 1986 powołał Tymczasową Radę „S”, apelując równocześnie do władz PRL o wznowienie dialogu ze zdelegalizowanym Związkiem. 10 X 1986 z gronem działaczy opozycji sygnatariusz apelu o zniesienie sankcji gospodarczych nałożonych na PRL przez USA po wprowadzeniu stanu wojennego. 10 XII 1986 powołał Komisję Interwencji i Praworządności „S”, jej organizację powierzył Zofii i Zbigniewowi Romaszewskim. 31 V 1987 inicjator spotkania w Warszawie 63 działaczy „S” oraz sympatyzujących z nią intelektualistów i ludzi kultury, które zapoczątkowało 4-krotne spotkania tego grona nazywanego „sześćdziesiątką”. Od 25 X 1987 na czele KKW, utworzonej z połączenia TR „S” i TKK, zignorował tym samym żądania Grupy Roboczej KK „S”, której uczestnicy od IX 1987 domagali się zwołania KK w składzie z 1981. W V i VIII 1988 uczestnik strajków w SG; 31 VIII 1988 spotkał się z ministrem spraw wewnętrznych gen. Czesławem Kiszczakiem, co zapoczątkowało rozmowy dot. warunków ponownej legalizacji „S” i przygotowań do obrad Okrągłego Stołu (6 II-5 IV 1989). 30 XI 1988 uczestnik debaty tv z przewodniczącym OPZZ Alfredem Miodowiczem, której przebieg przyspieszył podjęcie przez władze PRL decyzji o zgodzie na wznowienie legalnej działalności „S”. 18 XII 1988 powołał Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym „S” z udziałem działaczy „sześćdziesiątki”. W trakcie obrad Okrągłego Stołu na czele delegacji „S”, prowadził też poufne rokowania w ośrodku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Magdalence, które przesądziły o zawarciu ostatecznego porozumienia. Przed

wyborami 4 VI 1989 wspierał kampanię KO „S”.

W VIII 1989 inicjator koalicji między OKP a ZSL i SD, co umożliwiło utworzenie pierwszego niekomunistycznego rządu w powojennej Polsce, wysunął też kandydaturę Tadeusza Mazowieckiego na premiera. 21 IV 1990 na II KZD „S” ponownie wybrany na przewodniczącego KK. Równocześnie zapowiedział gotowość kandydowania na urząd prezydenta RP, co zapoczątkowało ostry konflikt wewnątrz obozu „S” (tzw. wojna na górze). 9 XII 1990 w 2. turze wyborów pokonał Stanisława Tymińskiego, 22 XII 1990 zaprzysiężony jako pierwszy prezydent RP po II wojnie światowej wybrany w wyborach powszechnych. W 1995 ubiegał się o reelekcję, 19 XI 1995 w 2. turze wyborów pokonany przez Aleksandra Kwaśniewskiego. W 2000 ponownie bezskutecznie ubiegał się o prezydenturę uzyskując 1 proc. poparcia. W XII 1995 powołał Fundację Instytut Lecha Wałęsy, w XII 1997 Chrześcijańską Demokrację III RP. Po 2001 wielokrotnie udzielał poparcia politykom PO i krytykował rządy PiS. W X 2008 członek nowo utworzonej 12-osobowej grupy refleksyjnej Unii Europejskiej Rady Mędrców.

Uhonorowany Dyplomem specjalnym Ministerstwa Spraw Zagranicznych za promocję Polski w świecie (2004). Honorowy Obywatel Miasta Stołecznego Warszawy (2007) oraz ponad 20 innych miast. Laureat wielu nagród i wyróżnień międzynarodowych, m.in. Nagrody Praw Człowieka Krajów Europy (1989), dr h.c. ponad 30 uczelni m.in.: Uniwersytetu Columbia (1981), Katolickiego Uniwersytetu Louvain (1981), Uniwersytetu Paryskiego (1983), Uniwersytetu Harvarda (1983) i Uniwersytetu Gdańskiego (1990), odznaczony m.in. Amerykańskim Medalem Wolności (1989), Grand Cross of Legion of Honour (1991). Człowiek Roku magazynu „Time” (1981). Kawaler Orderu Orła Białego oraz Krzyża Wielkiego Orderu Odrodzenia Polski (1990).

Jego nazwisko jako autora widnieje na okładkach następujących książek o charakterze autobiograficznym: *Droga nadziei* (1988), *Droga do wolności* (1991), *Moja III RP. Straciłem cierpliwość!* (2007), *Droga do prawdy.: Autobiografia* (2008). Opublikowano również wywiady

książkowe autorstwa A. Bobera i C. Łazarewicza *Ja. Rozmowa z Lechem Wałęsą* (2017) oraz K. Kolendy-Zaleskiej *Lech, Leszek. Wygrać wolność* (z L. Wałęsą i L. Balcerowiczem; 2019). 8 X 2013 miała miejsce premiera filmu opartego na jego biografii w reż. Andrzeja Wajdy pt. *Wałęsa. Człowiek z nadziei*.

29 XII 1970–19 VI 1976 zarejestrowany w KW MO [Gdańsk](#) pod nr. 12535 jako TW „Bolek”, realna współpraca trwała prawdopodobnie do 1972, materiały w większości nie zachowały się. 11 VIII 2000 Sąd Apelacyjny w Warszawie, V Wydz. Lustracyjny, orzekł, że jego oświadczenie lustracyjne jest zgodne z prawdą w rozumieniu ustawy lustracyjnej z 11 IV 1997. Kwestia współpracy Lecha Wałęsy omówiona została m.in. w książce SB a [Lech Wałęsa. Przyczynek do biografii](#) (2008) na podstawie nieznanymi wcześniej akt SB. W 2016 ujawniono nowe dokumenty dot. ww. sprawy przechowywane w mieszkaniu wdowy po gen. Czesławie Kiszczaku, w tym teczkę personalną i pracy TW „Bolek”. Ich autentyczność potwierdzili badacze a także biegli z Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. Jana Sehna w Krakowie w opinii ogłoszonej 31 I 2017. W oświadczeniu z IV 2019 IPN również potwierdził prawdziwość tych akt dodając, że SB wykorzystywała je do skompromitowania Wałęsy w latach 80.

1978–1983 rozpracowywany przez Wydz. V KW MO w Gdańsku w ramach SOS/SOR krypt. Bolek, od 1983 przez Inspektorat 2 WUSW w Gdańsku w ramach SOR krypt. „Zadra”.

Redakcja

[Gdańsk](#), [Region Gdańsk](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)